

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Martina Lachmanna a JUDr. Jaromíra Klepše v právní věci

žalobce: O. N.
adresou pro doručování B. 312/53, P. 7

proti

žalované: Univerzita Karlova v Praze
sídlem Ovocný Trh 3/5, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy v Praze ze dne 20. 2. 2017,
čj. POP/UKRUK/12/130393/2016-3

takto:

- I. Rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy v Praze ze dne 20. 2. 2017, čj. POP/UKRUK/12/130393/2016-3, se **zrušuje** a věc se **vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je **povinna** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3 000 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy v Praze (dále též „**rektor**“) ze dne 20. 2. 2017, čj. POP/UKRUK/12/130393/2016-3 (dále

též „**Napadené rozhodnutí**“), kterým bylo k odvolání žalobce změněno rozhodnutí rektora ze dne 14. 12. 2016, čj. POP/UKRUK/12/130393/2016-1 (dále též „**Prvostupňové rozhodnutí**“). Prvostupňovým rozhodnutím rektor dle § 68 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 58 odst. 2, 3 a 7 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), v rozhodném znění (dále jen „**zákon o vysokých školách**“), stanovil žalobci poplatek spojený se studiem ve výši 27 500 Kč za dalších započatých 6 měsíců studia od 27. 10. 2016 do 27. 4. 2017.

2. Napadeným rozhodnutím, které bylo žalobci doručeno dne 12. 3. 2017, rektor Prvostupňové rozhodnutí změnil toliko v údajích o datu splatnosti stanoveného poplatku.

II. Rozhodnutí žalované (napadené rozhodnutí)

3. Rektor v odůvodnění Napadeného rozhodnutí uvedl, že Prvostupňovým rozhodnutím stanovil žalobci jako správní orgán prvního stupně podle § 58 odst. 2, 3 a 7 zákona o vysokých školách ve spojení s čl. 3 odst. 4 a čl. 6 odst. 2 Přílohy č. 2 Statutu Univerzity Karlovy – Poplatky spojené se studiem (dále jen „**Příloha č. 2 Statutu**“) poplatek za delší studium ve výši 27 500 Kč na dobu od 27. 10. 2016 do 27. 4. 2017 se splatností do 31. 3. 2017.
4. Dále rektor konstatoval, že odvolání proti Prvostupňovému rozhodnutí bylo podáno oprávněnou osobou a včas. Doplnil, že žalobce požádal o prominutí stanoveného poplatku spojeného se studiem.
5. V návaznosti na uvedené rektor v odůvodnění Napadeného rozhodnutí uzavřel, že „*při vydání napadeného rozhodnutí byl dostatečně zjištěn skutkový stav věci a byly splněny podmínky pro stanovení poplatku spojeného se studiem a výše poplatku spojeného se studiem i období, na něž byl stanoven, byly stanoveny správně způsobem uvedeným v odůvodnění napadeného rozhodnutí*“. Korigoval přitom závěry týkající se splatnosti stanoveného poplatku.
6. Rektor v odůvodnění dále s poukazem na § 58 odst. 7 zákona o vysokých školách a čl. 3 odst. 5 Přílohy č. 2 Statutu uvedl, že se „*s ohledem na svou rozhodovací praxi...při uplatňování výše uvedených zásad zavázal postupovat v souladu se svým opatřením č. 12/2015, Postup při posuzování žádostí o úlevy na poplatcích spojených se studiem*“. Doplnil, že poradní komise rektora nedoporučila v souladu s § 58 odst. 7 zákona o vysokých školách, čl. 3 odst. 5 Přílohy č. 2 Statutu a opatřením rektora č. 12/2015, Postup při posuzování žádostí o úlevy na poplatcích spojených se studiem (dále jen „**Opatření rektora**“), poskytnout úlevu na stanoveném poplatku. Rektor uzavřel, že „*se ztotožnil s doporučením poradní komise rektora a s ohledem na to, že zde není dán žádný důvod pro prominutí či snížení poplatku či odložení jeho splatnosti...*“, požadovanou úlevu na poplatek neposkytl.

III. Žaloba

7. Žalobce vznesl v podané žalobě tři žalobní body.
8. Pod **prvním žalobním bodem** namítl, že Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť se rektor nevyjádřil k žádnému z odvolacích bodů, přičemž zamítnutí žádosti o úlevu na poplatek zdůvodnil způsobem, ze kterého není jasné, jak se vypořádal s předloženými argumenty. Žalobce namítl, že se rektor vůbec nevyjádřil k odvolacím námitkám poukazujícím na formální vady Prvostupňového rozhodnutí. Pokud pak z odůvodnění Napadeného rozhodnutí vyplývá, že se rektor ztotožnil se stanoviskem poradní komise a žádosti o úlevu nevyhověl právě na základně tohoto

stanoviska, žalobce namítal, že spis vedený žalovanou neobsahuje záznam z jednání poradní komise a jediným projevem její vůle je otisk razítka na obale spisu znějící „NEVYHOVĚT“, přičemž není možné zjistit, jak se poradní komise rektora vypořádala s jednotlivými body jeho žádosti a tedy s jakým názorem se rektor vlastně ztotožnil. Uzavřel-li rektor, že „*není dán žádný důvod pro prominutí či snížení poplatku ... podle zásad uvedených ve Statutu*“, není dle žalobce možné s tímto výrokem souhlasit, když v odvolání žalobce uvedl vícero argumentů na podporu své žádosti, s nimiž se rektor vůbec nevypořádal. Tento postup žalované podle žalobce evokuje pocit, že je Napadené rozhodnutí výsledkem prostého vyplnění předpřipraveného formuláře. Žalobce měl za to, že správní orgány musí každé podání posuzovat individuálně a vyjádřit se k jeho obsahu. Žalobce nepovažoval za souladné se zákonem, aby se správní orgán zbavil povinnosti odůvodnit své rozhodnutí odkazem na nepřezkoumatelný názor svého poradního orgánu.

9. V rámci **druhého žalobního bodu** pak žalobce namítl nezákonnost Napadeného rozhodnutí pro přílišnou tvrdost a rozpor s předcházející rozhodovací praxí. Žalobce setrval na námitkách, které uvedl v odvolání při odůvodňování úlevy na vyměřeném poplatku. Dále rozvedl, že žalovaná není konzistentní ve své rozhodovací praxi, když děkan Matematicko-fyzikální fakulty UK v Praze rozhodl o individuálním studijním plánu žalobce ze zdravotních důvodů, čímž na straně žalobce založil legitimní očekávání, že mu bude poskytnuta alespoň částečná sleva na poplatku. Děkan podle žalobce uvedeným rozhodnutím osvědčil, že existovaly objektivní skutečnosti, které žalobci bránily v plnění studijních povinností. Rektor však v Napadeném rozhodnutí tento argument zcela opomenul, odchýlil se od předchozího rozhodnutí děkana a porušil tak dle přesvědčení žalobce jeho právo vyplývající z jeho legitimního očekávání. Žalobce v tomto směru poukazoval na relevantní rozhodovací praxi správních soudů a Ústavního soudu. Doplnil, že se v daném případě nedá hovořit o motivační funkci poplatku, když je žalobce z jím popsaných důvodů momentálně studentem mimořádného studia, které je již zpoplatněné. Žalobce podotknul, že bakalářské studium ukončil úspěšně před vydáním Napadeného rozhodnutí. Žalobce dále namítl, že rektor při vydání Napadeného rozhodnutí pominul doporučující dopisy přiložené k odvolání. Dle žalobce existují důvody hodné zvláštního zřetele, na základě kterých mohl rektor rozhodnout o úlevě na poplatku za delší studium. Žalobce uzavřel, že celková finanční zátěž spojená s poplatky vůči žalované byla 37 500 Kč, což považoval s ohledem na argumenty uvedené v odvolání a doplněné v žalobě za nepřiměřeně tvrdé. Žalobce podotknul, že skutečnosti doplněné v žalobě byly žalované v době jejího rozhodování známy z vlastní činnosti.
10. Pod **třetím žalobním bodem** pak žalobce namítl, že jednání žalované má znaky arogance a svévole úřední moci. Konkrétněji rozvedl, že Napadené rozhodnutí bylo vydáno po uplynutí zákonné lhůty, a namítal, že žalovaná svým jednáním porušila § 6 odst. 1 a 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“).

IV. Vyjádření žalované

11. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě ze dne 15. 6. 2017 k námitkám vzneseným pod **prvním žalobním bodem** odkázala na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 5. 2009, čj. 6 Ads 26/2009 - 67, a doplnila, že pokud by soud zaujal stanovisko, že Napadené rozhodnutí není dostatečně odůvodněno, lze v daném případě podle ní zjistit skutkové údaje, z nichž správní orgán vycházel, ze správního spisu, přičemž

skutkové a právní úvahy správního orgánu, které vedly k vydání rozhodnutí, jsou podle jejího přesvědčení ze spisu alespoň v základních rysech bez pochyb rekonstruovatelné.

12. K **druhému žalobnímu bodu** žalovaná neshledala důvodnými námitky týkající se žalobcem tvrzeného postupu v rozporu s legitimním očekáváním plynoucím žalobci z rozhodnutí děkana o povolení individuálního studijního plánu s tím, že rozhodovací praxe děkanů ve věcech studia nemá vliv na rozhodovací praxi rektora ve věcech poplatků za studium. Žalovaná poukázala na § 58 odst. 7 zákona o vysokých školách, čl. 3 odst. 5 Přílohy č. 2 Statutu a Opatření rektora, v němž je dle žalované promítnuta ustálená rozhodovací praxe rektora, přičemž studenti mohou legitimně očekávat, že bude v konkrétním případě postupováno v souladu s Opatřením rektora. Napadené rozhodnutí podle žalované z ustálené rozhodovací praxe nevybočuje; ani žalobce ostatně podle žalované neuvádí žádný případ, kdy by rektor v obdobné situaci úlevu na poplatek poskytl. Zásada legitimního očekávání nebyla podle přesvědčení žalované porušena.
13. Žalovaná dále vyložila důvody, pro které nepovažovala za relevantní argumentaci poukazující na úhradu poplatku za studium v programu celoživotního vzdělávání, resp. „mimořádné studium“.
14. K žalobcem namítanému ztížení podmínek studia v důsledku rozvodu rodičů žalovaná uvedla, že tato okolnost není podle Opatření rektora důvodem pro prominutí či snížení poplatku spojeného se studiem. Ani zdravotní důvody doložené lékařskými potvrzeními, která byla v rámci odvolacího řízení vyžádána z fakulty, nebyly podle žalované uznány jako důvod pro poskytnutí úlevy na poplatek, když nešlo o dlouhodobou hospitalizaci či vážnou nemoc. K argumentaci žalobce uvedené v žádosti o poskytnutí úlevy na poplatek popisující okolnosti, pro které se žalobce nemohl přihlásit k podzimnímu termínu státní zkoušky, žalovaná popsala důvody, pro které uzavřela, že ani tyto žalobcem předestřené skutečnosti nejsou podle Opatření rektora důvodem k prominutí či snížení poplatku spojeného se studiem. Rovněž uzavřela, že skutečnost, že si žalobce v zimním semestru 2016/2017 nezapsal v rámci bakalářského studia v programu Fyzika žádné předměty, není podle Opatření rektora relevantním důvodem, shodně jako účast v programu celoživotního vzdělávání. Žalobci podle žalované nic nebránilo požádat o konkrétnější podrobnější úpravu průběhu úseku/úseků studia, včetně úpravy zkouškového období, což však žalobce neučinil.
15. K námitkám nepřiměřené tvrdosti žalovaná uvedla, že podmínky pro stanovení poplatku dle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách byly (vzhledem k tomu, že žalobce překročil nezaplatěnou dobu studia) naplněny dne 27. 10. 2016 a žalovaná tak byla povinna poplatek stanovit.
16. K žalobcem doloženému stanovisku vedoucího bakalářské práce žalobce a skutečností v něm uvedeným žalovaná uvedla, že tyto skutečnosti nebyly posouzeny jako důvod pro poskytnutí úlevy s přihlédnutím k Opatření rektora, neboť nešlo o rozsáhlou nebo zvlášť významnou vědeckou práci nebo další tvůrčí práci.
17. V posuzované věci pak podle žalované nebyly naplněny ani podmínky pro úlevu na poplatek z důvodu vynikajících studijních výsledků.
18. Žalovaná uzavřela, že vzhledem k uvedeným skutečnostem poradní komise rektora nedoporučila v souladu s § 58 odst. 7 zákona o vysokých školách, čl. 3 odst. 5 Přílohy č. 2 Statutu a Opatřením rektora žádnou úlevu poskytnout, přičemž rektor se s tímto

stanoviskem ztotožnil. Pro prominutí, snížení či odložení splatnosti poplatku nebyly dle žalované shledány důvody.

V. Replika žalobce

19. Žalobce v podané replice ze dne 13. 7. 2016 setrval na své žalobní argumentaci.
20. K obsahu vyjádření žalované k námitkám vzneseným pod **prvním žalobním bodem** žalobce nesouhlasil s tím, že by byly skutkové a právní úvahy vedoucí k vydání Napadeného rozhodnutí ze správního spisu alespoň v základních rysech rekonstruovatelné. Jediná právní úvaha spočívala ve ztotožnění se s obsahem stanoviska poradní komise, což však není dle žalobce dostatečné. Žalovaná se dle žalobce snaží ve vyjádření nabídnout úvahu poradní komise rektora, která měla předcházet vydání Napadeného rozhodnutí. Dodatečná náprava nedostatků odůvodnění však dle žalobce není s ohledem na jím označené judikatorní závěry přípustná. Žalobce namítl, že k námitkám poukazujícím na formální nedostatky Prvostupňového rozhodnutí a k námitkám brojícím proti nepřiměřené tvrdosti rozhodnutí se rektor v odůvodnění Napadeného rozhodnutí nevyjádřil vůbec. K argumentaci uvedené v žádosti o úlevu se pak vyjádřil podle žalobce nedostatečně, což zatížilo Napadené rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti. Žalobce zopakoval, že úvaha poradní komise rektora nebyla ke dni, kdy do něho žalobce nahlédl, součástí správního spisu.
21. K vyjádření žalované k námitkám vzneseným pod **druhým žalobním bodem** se žalobce neztotožnil se závěrem o irelevanci rozhodovací praxe děkana. K poukazu na to, že v Opatření rektora je promítnuta ustálená rozhodovací praxe, žalobce namítl, že samotné Opatření rektora pouze vyjmenovává konkrétní případy, ve kterých se v určitém procentním rozpětí rektor zavazuje poskytnout úlevu, s tím, že podané žádosti opřené o jiné důvody „se posuzují individuálně“, což je dle žalobce aplikovatelné i na posuzovanou věc. Žalobce doplnil, že Opatření rektora zároveň neobsahuje žádné ustanovení, které by vymezovalo okolnosti, za nichž rektor úlevu neposkytne. Žalobce rovněž namítl, že očekával, že se rektor ztotožní se stanoviskem děkana vyjádřeným v jeho rozhodnutí ve věci žalobce, a rovněž očekával, že rektor zohlední existenci objektivních důvodů ztěžujících studium. Polemizoval rovněž se stanoviskem žalované k irelevanci studia v programu celoživotního vzdělávání. Opětovně poukazoval na to, že žalovaná měla postupovat v daném případě v souladu s Opatřením rektora a případ žalobce posuzovat individuálně, a zohlednit, zda všechny žalobcem uvedené argumenty jako celek zakládají důvod hodný zvláštního zřetele pro poskytnutí úlevy na poplatku.

VI. Posouzení věci Městským soudem v Praze

22. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. Jiné vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal. O podané žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání, když byly pro takový postup dány předpoklady stanovené v § 76 odst. 1 s. ř. s. Účastníci řízení ostatně s rozhodnutím ve věci bez jednání rovněž souhlasili (jejich souhlas byl s ohledem na § 51 odst. 1 větu druhou s. ř. s. presumován). Žalobce přitom nenavrhoval provedení důkazních prostředků, které by nebyly součástí správního spisu předloženého žalovanou, a které by bylo třeba provést při jednání.

23. Městský soud v Praze úvodem předesílá, že správní soudy v minulosti konstatovaly, že rozhodnutí o stanovení poplatku podle § 58 zákona o vysokých školách je rozhodnutím správního orgánu podléhajícím přezkumu ve správním soudnictví. Soud v tomto ohledu za všechny poukazuje na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2006, čj. 2 As 50/2004 - 64, publikovaném pod č. 907/2006 Sb. NSS, podle nichž *„stanovení poplatku studentovi dle § 58 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, za studium delší, než je standardní doba zvětšená o jeden rok, s vymezením výše tohoto poplatku, vzniku povinnosti hradit tento poplatek a termínu splatnosti, je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., které je přezkoumatelné soudem ve správním soudnictví“*.
24. Soud dále připomíná, že podle § 68 odst. 1 písm. f) zákona o vysokých školách v rozhodném znění platí, že *„vysoká škola rozhoduje o právech a povinnostech studenta ve věci vyměření poplatku spojeného se studiem podle § 58 odst. 3 a 4“*. Podle odst. 2 uvedeného ustanovení platí, že vysoká škola není povinna před vydáním rozhodnutí ve věci vyrozumět studenta o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a právo nahlížet do spisu náleží studentům až po oznámení rozhodnutí. Podle odst. 3 uvedeného ustanovení je přitom vydání rozhodnutí v tomto typu řízení prvním úkonem vysoké školy v řízení. Podle odst. 4 se student může proti rozhodnutí odvolat ve lhůtě 30 dnů ode dne jeho oznámení, přičemž podle odst. 5 o podaném odvolací rozhoduje rektor, jenž dle odst. 6 uvedeného ustanovení přezkoumává soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy a vnitřními předpisy vysoké školy a fakulty.
25. Soud přitom podotýká, že s účinností od 1. 9. 2016 se po novele provedené zákonem č. 137/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, již neuplatní dříve v ustanovení § 68 odst. 1 zákona o vysokých školách upravená výluka subsidiární aplikace správního řádu.
26. Soud současně nepřehlédl, že podle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách platí, že *„studuje-li student ve studijním programu déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok v bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který činí za každých dalších započatých šest měsíců studia nejméně jedenapůlnásobek základu; do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3, nejde-li o předchozí studium, po jehož ukončení student řádně ukončil studijní program stejného typu. Období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech, nebo v takovýchto studijních programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou. Od celkové doby studia vypočtené podle tohoto odstavce se však nejdříve odečte uznaná doba rodičovství.“*
27. V logice uspořádání žalobních bodů soud předně přistoupl k posouzení námitek, jimiž žalobce pod **prvním žalobním bodem** poukazoval na nepřezkoumatelnost Napadeného rozhodnutí spočívající v nedostatku jeho důvodů pro nevypořádání námitek vznesených žalobcem v odvolání proti Prvostupňovému rozhodnutí. Platí totiž, že v zásadě jen u přezkoumatelného rozhodnutí lze věcně posuzovat důvodnost uplatněných žalobních bodů.
28. Soud předesílá, že správní soudy ve vztahu k nárokům kladeným na odůvodnění rozhodnutí vydaného v režimu § 68 zákona o vysokých školách dle znění účinného do 31. 8. 2016 opakovaně dovodily, že přestože se na postup při vydání těchto rozhodnutí (tedy i

rozhodnutí ve věci stanovení poplatku spojeného se studiem) nevztahoval podle § 68 odst. 1 zákona o vysokých školách v tehdy účinném znění správní řád, bylo třeba zajistit, aby bylo takové rozhodnutí řádně odůvodněno a dostalo požadavku přezkoumatelnosti.

29. Nejvyšší správní soud v tomto směru konstatoval, že veřejná vysoká škola je nadána dvojitou pravomocí, neboť může vykonávat samosprávu i veřejnou správu. Jedná se o právnickou osobu *sui generis*, s „charakteristickými rysy veřejnoprávní korporace, a to právě s ohledem na výše zmíněné smíšené formy činnosti představující jednak státní správu a jednak korporativní veřejnou samosprávu v oblasti výzkumu a výuky. Veřejná vysoká škola, resp. její orgány rozhodující o právech a povinnostech studentů vystupují nikoli nezávisle na svém charakteru veřejné korporace, ale právě z důvodu svého charakteru veřejné korporace, tedy jako nositelé pravomocí. Adresáti jejich veřejnoprávního působení jsou potom dotčení studenti, kteří se proti takovým rozhodnutím mohou bránit, neboť nelze akceptovat, aby se v tomto ohledu veřejná vysoká škola vymkla jakékoliv kontrole a svému účelu, k jehož plnění je zavázána státu, jakožto primárnímu nositeli vrchnostenské pravomoci“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2009, čj. 9 As 1/2009 - 153).
30. Rozhodnutí o vyměření poplatku za prodlouženou dobu studia spadá podle Nejvyššího správního soudu do veřejnoprávního působení veřejné vysoké školy a je soudně přezkoumatelné (srov. shora cit. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 2 As 50/2004 - 64). Soud tedy musí mít možnost posoudit správnost a zákonnost přezkoumávaného rozhodnutí. K tomu účelu musí být z rozhodnutí o vyměření poplatku možné ověřit, k jakým právně relevantním skutkovým zjištěním veřejná vysoká škola dospěla, z jakých vycházela podkladů, jaké použila právní normy, jakým způsobem subsumovala zjištěný skutkový stav pod příslušný předpis (srov. závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2014, čj. 9 As 23/2013 - 63).
31. Správní soudy tedy v uvedeném směru konstantně judikovaly, že i na rozhodnutí veřejné vysoké školy o vyměření poplatku za prodlouženou dobu studia je zapotřebí aplikovat obecné zásady správního práva, z nichž plyne především povinnost tato rozhodnutí přezkoumatelným způsobem odůvodnit.
32. Uvedené závěry přitom byly správními soudy formulovány již v době, kdy zákon o vysokých školách výslovně nestanovil povinnost rozhodnutí ve věci stanovení poplatku spojeného se studiem vyhotovit písemně a zajistit, aby obsahovalo odůvodnění a poučení o oprávněném prostředku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2007, čj. 4 As 47/2006 - 51, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 9. 2007, čj. 3 As 15/2007 - 37).
33. Tím spíše pak tyto závěry platí za situace, kdy ustanovení § 68 zákona o vysokých školách po novele provedené zákonem č. 137/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, s účinností od 1. 9. 2016 aplikovatelnost správního řádu na rozhodování o právech a povinnostech studenta ve věci vyměření poplatku spojeného se studiem podle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách nevylučuje.
34. Platí proto, že lze subsidiárně aplikovat mj. i ustanovení § 68 odst. 3 věty první správního řádu, dle něhož se v odůvodnění rozhodnutí uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

35. Lze tedy uzavřít, že rozhodnutí o vyměření poplatku souvisejícího se studiem bez náležitého odůvodnění je nutno považovat za nepřezkoumatelné.
36. Správní soudy v tomto směru konstantně judikují, že z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestřené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů. O nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů se jedná rovněž i v případě, kdy správní orgán opomněl vypořádat některou z uplatněných námitek.
37. Městský soud v Praze v tomto směru pro stručnost odkazuje na závěry vyjádřené mj. v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 29. 7. 2004, čj. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, čj. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 25. 5. 2006, čj. 2 Afs 154/2005 - 245, či ze dne 17. 1. 2008, čj. 5 As 29/2007 - 64. Specificky pak soud poukazuje na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2004, čj. 4 Azs 27/2004 - 74, které byly nesčetněkrát aplikovány v navazující judikatuře, podle nichž je třeba za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů považovat rozhodnutí, v němž se soud či správní orgán nevypořádá se všemi uplatněnými námitkami.
38. Uvedená rozhodovací praxe správních soudů vychází z ustálené judikatury Ústavního soudu akcentující význam přezkoumatelného odůvodnění z pohledu práva na spravedlivý proces zaručeného čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (např. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08, ze dne 14. 10. 1999, sp. zn. III. ÚS 35/99, či ze dne 29. 3. 2011, sp. zn. III. ÚS 3606/10).
39. Lze shrnout, že nevypořádá-li se správní orgán v odůvodnění svého rozhodnutí se všemi uplatněnými námitkami, zatíží své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, pro které je třeba je zrušit. Podle právního názoru vyjádřeného v nesčetném množství rozhodnutí Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu takové rozhodnutí správního orgánu nemůže obstát. Pokud tedy rozhodnutí vůbec neobsahuje odůvodnění vypořádání některé z námitek nebo nereflektuje na námitky uplatněné účastníkem řízení a zásadní argumentaci, o kterou se opírají, musí mít podle Nejvyššího správního soudu nutně za následek jeho zrušení pro nepřezkoumatelnost (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2015, čj. 7 As 55/2015 - 29).
40. V nyní posuzované věci žalobce v odvolání proti Prvostupňovému rozhodnutí podaném v souladu s § 68 odst. 4 zákona o vysokých školách vznášel celou řadu konkrétních námitek, jimiž proti Prvostupňovému rozhodnutí brojil. V podaném odvolání jednak poukazoval na formální vady Prvostupňového rozhodnutí, když namítal, že stejnopis rozhodnutí není opatřen podpisem oprávněné úřední osoby, přičemž nejsou dodrženy podmínky předvídané ustanovením § 69 odst. 1 správního řádu pro nahrazení podpisu oprávněné úřední osoby podpisem úřední osoby. Dále pak žalobce v odvolání proti Prvostupňovému rozhodnutí pod celkem pěti okruhy namítal zcela konkrétní okolnosti, v nichž spatřoval důvody hodné zvláštního zřetele pro poskytnutí úlevy na poplatku za delší studium. Konečně žalobce v podaném odvolání vznášel a odůvodňoval námitku nepřiměřené tvrdosti Prvostupňového rozhodnutí.

41. Žalovaná se však v odůvodnění Napadeného rozhodnutí omezila na zcela obecnou a paušální poznámku, podle níž *„při vydání napadeného rozhodnutí byl dostatečně zjištěn skutkový stav věci a byly splněny podmínky pro stanovení poplatku spojeného se studiem a výše poplatku spojeného se studiem i období, na něž byl stanoven, byly stanoveny správně způsobem uvedeným v odůvodnění napadeného rozhodnutí“*. Nikterak se přitom k námitkám vzneseným žalobcem v jeho odvolání proti Prvostupňovému rozhodnutí nevyjádřila a nevypořádala se s nimi. Z Napadeného rozhodnutí tak není seznatelné, zda a pokud ano, z jakých důvodů považovala žalovaná námitky žalobce vznesené proti posouzení provedenému Prvostupňovým rozhodnutím za liché, mylné nebo vyvrácené.
42. Žalobci je třeba přisvědčit, že za přezkoumatelné vypořádání uplatněných odvolacích námitek nelze považovat ani doplňující poznámku rektora uvedenou v odůvodnění Napadeného rozhodnutí, dle níž se rektor ztotožnil s doporučením poradní komise rektora, a to za situace, kdy rektor v odůvodnění Napadeného rozhodnutí závěry poradní komise nijak nespecifikoval a není tedy zřejmé nejen to, s jakými závěry se ztotožnil, ale ani to, zda se poradní komise rektora s odvolacími námitkami žalobce vypořádala a k jakým závěrům případně v tomto směru dospěla. Soud souhlasí s žalobcem, že spis vedený žalovanou neobsahuje záznam z jednání poradní komise, přičemž jediným projevem její vůle je otisk razítka na obale spisu znějící „NEVYHOVĚT“, přičemž není možné zjistit, zda a jak se poradní komise rektora vypořádala s jednotlivými body žádosti žalobce, a tedy ani to, s jakým názorem se rektor vlastně ztotožnil.
43. Odmítnutí námitek žalobce a důvody, o které žalovaná svůj závěr opírá, žalovaná přdestřela teprve v rámci své procesní obrany v soudním řízení. Takový postup však podle ustálené rozhodovací praxe správních soudů nemůže vady rozhodnutí vydaného správním orgánem zhojit (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, čj. 3 As 51/2007 - 84, či ze dne 19. 12. 2008, čj. 8 Afs 66/2008 - 71).
44. Za této situace soudu nezbylo, než s poukazem na shora podrobně rekapitulovaný judikatorní rámec uzavřít, že žalovaná zatížila Napadené rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, když se v jeho odůvodnění omezila na shora citovaný paušální závěr a nikterak, a to ani *implicite*, se nevypořádala s námitkami vznesenými žalobcem v podaném odvolání proti Prvostupňovému rozhodnutí.
45. Na uvedeném závěru přitom nemůže ničeho změnit poukaz žalované na závěry vyslovené Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 6. 5. 2009, čj. 6 Ads 26/2009 - 67, které by dle přesvědčení žalované umožňovaly nedostatky Napadeného rozhodnutí překlenout.
46. Soud v tomto směru zdůrazňuje, že míra podrobnosti úvah správního orgánu závisí mj. na složitosti skutkové i právní stránky věci. V určitých případech lze tedy připustit, že ve skutkově i právně zcela jednoznačných věcech je nedostatek důvodů rozhodnutí správního orgánu sice i tak procesní vadou, ovšem takovou, která nemusí mít v daném případě vliv na zákonnost rozhodnutí správního orgánu o věci samé a nemusí být tedy důvodem zrušení rozhodnutí, pokud zákonnost rozhodnutí lze v takovém případě zcela nepochybně ověřit ze správního spisu. Uvedené závěry byly v minulosti vysloveny v rozhodnutích Nejvyššího správního soudu ve vztahu k rozhodnutím správních orgánů ve věcech důchodového pojištění. Soud v této souvislosti pro větší stručnost poukazuje na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007, čj. 6 Ads 87/2006 - 36, publikovaném pod č. 1389/2007 Sb. NSS, dle něhož (s odkazem na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 6. 1996, čj. 6 A 825/95 - 7, uveřejněný v Soudní judikatuře správní

pod č. 683/2000) „soud může jako překlenutelnou procesní chybu posoudit to, když i přes nedostatečné odůvodnění písemného vyhotovení rozhodnutí jsou skutkové údaje, z nichž správní orgán vycházel, obsahem správního spisu, a skutkové a právní úvahy správního orgánu, které vedly k vydání rozhodnutí, jsou ze spisu alespoň v základních rysech bez pochyb rekonstruovatelné“. Obdobné závěry Nejvyšší správní soud judikoval mj. ve svých rozsudcích ze dne 6. 5. 2009, čj. 6 Ads 26/2009 - 67, na který poukázala žalovaná, kde soud rovněž uvedl, že „je možné při vědomí dostatečné opory skutkových podkladů v obsahu spisu a při zjevnosti právní úvahy žalované slevit z nároků na dodržení jinak zcela oprávněných požadavků na obsah odůvodnění správního rozhodnutí“, či ze dne 4. 11. 2008, čj. 6 Ads 131/2007 - 123.

47. Sám Nejvyšší správní soud ovšem opakovaně potvrdil, že takto nelze uvedené vady překlenout v případě, kdy věc takto zjevná není. Předně je třeba zdůraznit, že shora uvedené závěry byly formulovány především ve vztahu k prvostupňovým rozhodnutím správních orgánů ve specifické oblasti důchodového pojištění, přičemž Nejvyšší správní soud opakovaně zdůraznil, že o jiný případ se jedná v situaci rozhodování o oprávněném prostředku, v jehož odůvodnění je nutno se vypořádat s námitkami vznesenými účastníkem řízení (rozsudek ze dne 7. 9. 2011, čj. 6 Ads 99/2011 - 43).
48. V daném ohledu soud proto nemohl přehlédnout, že se žalovaná s námitkami v souladu s dříve uvedeným nikterak nevypořádala ani se k nim nijak nevyjádřila a na místo toho toliko paušálně konstatovala, že Prvostupňové rozhodnutí bylo přezkoumáno a jeho důvody byly shledány správnými. Správní soudy přitom v této souvislosti dlouhodobě judikují (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 1993, čj. 6 A 48/92 - 23 (uveřejněný v Soudní judikatuře ve věcech správních pod č. 27/1994 a ve Správním právu č. 2/1994, str. 90), že rozhodnutí, jehož odůvodnění obsahuje toliko obecný odkaz na to, že napadené rozhodnutí bylo přezkoumáno a jeho důvody shledány správnými, je nepřezkoumatelné, neboť důvody, o něž se výrok opírá, zcela chybějí (srov. rovněž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2009, čj. 5 As 49/2008 - 62).
49. Pro úplnost lze doplnit, že zdejší soud v minulosti shodně postupoval v jiných obdobných případech, kdy rozhodnutí rektora o oprávněném prostředku proti rozhodnutí o stanovení poplatku za studium postrádalo přezkoumatelné vypořádání námitek vznesených studenty (srov. rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 14. 9. 2016, čj. 6 A 184/2014 - 32, či ze dne 26. 6. 2018, čj. 9 A 38/2016 - 40).
50. Na základě všech shora uvedených skutečností soud Napadené rozhodnutí žalované podle § 76 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. pro jeho nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Žalovaná se v dalším řízení při vydání nového rozhodnutí o odvolání žalobce proti Prvostupňovému rozhodnutí vypořádá se všemi žalobcem vznesenými námitkami a uvede k nim přezkoumatelným způsobem své závěry, které založí na úvahách, jež ji k takovým závěrům vedou.
51. Právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku je žalovaná v dalším řízení vázána (ust. § 78 odst. 5 s. ř. s.).
52. Výrok II. o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení. Tu však v nyní posuzované věci představuje pouze zaplacený soudní poplatek ve výši celkem 3 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 10. října 2019

JUDr. Ing. Viera Horčicová v.r.
předsedkyně senátu